

کارگاه آموزشی

«زمین؛ سیاره زنده»

جشنواره «زمین؛ سیاره زنده»، فرصتی است تا دانش‌آموزان با مفاهیم مرتبط با اکوسیستم و تنوع‌زیستی آشنا شوند. همچنین عوامل تهدید تنوع زیستی را خواهند شناخت و درباره دلایل حفاظت از تنوع‌زیستی خواهند اندیشید. در این جشنواره آموزش با بازی، فعالیت‌های متنوع گروهی، استفاده از ابزارهای آموزشی و مشاهده فیلم آمیخته می‌شود تا دانش‌آموزان در کنار تجربه یک فضای آموزشی متفاوت و لذت‌بخش، درباره تنوع‌زیستی کشورمان ایران بیاموزند.

نام برنامه: «زمین، سیاره زنده»

زمان مورد نیاز: ۱/۵ تا ۶ ساعت

تعداد دانش‌آموزان: ۱۵ تا ۱۲۰ نفر (دانش‌آموزان به گروه‌های ۱۵ نفره تقسیم می‌شوند)

اهداف:

- ارائه محتوای تکمیلی مرتبط با فصل ۶ کتاب مطالعات اجتماعی پایه هفتم^۱
- آشنایی دانش‌آموزان با مفاهیم مرتبط با اکوسیستم و تنوع زیستی
- آشنایی دانش‌آموزان با عوامل تهدید و دلایل حفاظت از تنوع زیستی
- بررسی و تحلیل شباهت‌ها و تفاوت‌های ایران با جهان در زمینه تنوع زیستی و آلودگی هوا در شهر تهران

تحلیل فعالیت‌ها بر مبنای هوش‌های هشت‌گانه

فعالیت	هوش	طبیعت‌گرایی	بصری-فضایی	موسیقیایی	منطقی-ریاضی	زبانی-کلامی	میان فردی	درون فردی	حرکتی-جنبشی
پازل حیات	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		
به جانوران دست بزن!	✓	✓	✓					✓	
تنوع زیستی، نمک زندگی	✓	✓	✓		✓	✓	✓	✓	✓
بگرد و پیدا کن!	✓	✓	✓		✓		✓		
ماموریت نجات	✓	✓	✓		✓	✓	✓		
فضا برای گونه‌ها	✓	✓	✓		✓	✓			✓
ایران، دنیا، چند چند؟	✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓	
آسمان ایران، آسمان جهان	✓	✓	✓		✓	✓	✓		

جدول دوبعدی هدف-محتوای فعالیت‌ها

محتوا	اهداف یادگیری	کسب دانش	درک واقعیت‌ها و اصول مهم	به کار بستن مفاهیم	تجزیه و تحلیل داده‌ها	ترکیب و حل مساله	توجه به ارزش‌ها و نگرش‌های اجتماعی
پازل حیات			✓	✓	✓		✓
به جانوران دست بزن!		✓					✓
تنوع زیستی، نمک زندگی					✓		✓
بگرد و پیدا کن!		✓	✓	✓	✓	✓	
ماموریت نجات			✓	✓	✓	✓	✓
فضا برای گونه‌ها				✓	✓	✓	✓
ایران، دنیا، چند چند؟		✓	✓		✓	✓	
آسمان ایران، آسمان جهان		✓	✓	✓	✓	✓	✓

^۱ این برنامه آموزشی برای پایه‌های ششم، هفتم و نهم نیز قابل اجرا است.

مکان اجرای مورد نیاز:

- سالن اجتماعات
- کلاس به تعداد ایستگاه‌ها
- حیاط (با مساحت ۲۵*۱۵ متر مربع)

امکانات مورد نیاز در ایستگاه‌ها:

- ابزار پخش فیلم و صندلی به تعداد دانش‌آموزان در سالن اجتماعات
- در ایستگاه‌های داخلی فضا برای کار گروهی ۳ یا ۵ گروه
- ابزار پخش فیلم در یکی از کلاس‌ها
- تخته متحرک برای ایستگاه داخل حیاط

نیروی اجرایی:

- آموزشگران انجمن یوزپلنگ ایرانی به تعداد ایستگاه‌ها
- ۲ مستندساز (۱ نفر از همکاران مدرسه و ۱ نفر از همکاران انجمن)
- ۱ یا ۲ همکار مدرسه جهت نظم‌دهی گردش گروه‌ها

ترتیب برنامه‌ها در صورت اجرا با حداکثر تعداد دانش‌آموزان (۸ ایستگاه):

۱. افتتاحیه
۲. ایستگاه‌ها - بخش اول
۳. استراحت و پخش فیلم (اختیاری)
۴. ایستگاه‌ها - بخش دوم
۵. ناهار و استراحت - پخش فیلم (اختیاری)
۶. ایستگاه‌ها - بخش سوم

زمانبندی در صورت اجرا با حداکثر تعداد دانش‌آموزان (۸ ایستگاه):

- افتتاحیه: ۸:۰۰ تا ۸:۱۵
- دور اول: ۸:۲۰ تا ۸:۵۵
- دور دوم: ۹:۰۰ تا ۹:۳۰
- دور سوم: ۹:۳۵ تا ۱۰:۰۵
- استراحت و پخش فیلم: ۱۰:۰۵ تا ۱۰:۴۰
- دور چهارم: ۱۰:۴۰ تا ۱۱:۱۰
- دور پنجم: ۱۱:۱۵ تا ۱۱:۴۵
- دور ششم: ۱۱:۵۰ تا ۱۲:۲۰
- استراحت و ناهار و پخش فیلم: ۱۲:۲۰ تا ۱۲:۵۵

دور هفتم: ۱۲:۵۵ تا ۱۳:۲۵

دور هشتم: ۱۳:۳۰ تا ۱۴:۰۰

تعهدات انجمن یوزپلنگ ایرانی:

- تدوین محتوا و طراحی و ساخت ابزارهای مورد نیاز هر ایستگاه
- حضور آموزشگر متخصص به تعداد ایستگاه‌ها در روز اجرا و ۱ مستندساز
- اجرای برنامه طبق محتوای توافق شده با سفارش‌دهنده

تعهدات سفارش‌دهنده:

- تامین مکان و امکانات اجرای برنامه طبق محتوای ارائه شده در طرح برنامه
- تامین مالی برنامه طبق قرارداد منعقد شده
- در اختیار گذاشتن نیروی انسانی طبق موارد بخش نیروی اجرایی طرح
- هماهنگی حضور و گروه‌بندی دانش‌آموزان جهت شرکت در برنامه

هزینه برنامه:

متناسب با محل اجرا، تعداد دانش‌آموزان، تعداد آموزشگران و دیگر نیازهای اجرای برنامه، هزینه برنامه تعیین خواهد شد.

ایستگاه‌ها:

۱. پازل حیات

موضوع: آشنایی با مفهوم اکوسیستم

خلاصه فعالیت: دانش‌آموزان به سه گروه تقسیم می‌شوند. تعدادی کارت که نمایانگر عناصر مختلف یک اکوسیستم هستند، در اختیار دانش‌آموزان قرار می‌گیرد. طی این فعالیت دانش‌آموزان رابطه عناصر با یکدیگر را یافته و یک اکوسیستم می‌سازند.

۲. به جانوران دست بزن!

موضوع: کدام حیوانات حیوان خانگی هستند و کدام نیستند؟

خلاصه فعالیت: تعدادی از حیواناتی که به عنوان حیوان خانگی شناخته می‌شوند و تعدادی دیگر که به اشتباه در خانه نگهداری می‌شوند به دانش‌آموزان نشان داده می‌شود تا در کنار تجربه لمس برخی از آنان، با این تفاوت آشنا شوند.

۳. تنوع زیستی، نمک زندگی!

موضوع: دلایل حفاظت از تنوع زیستی

خلاصه فعالیت: پرسشی توسط آموزشگر مطرح می‌شود. دانش‌آموزان از میان پاسخ‌های موجود روی دیوار کاردی که به نظرشان نزدیک‌تر است را انتخاب می‌کنند و سپس درباره دلایل انتخاب و برداشتهای خود به گفتگو و تحلیل می‌پردازند.

۴. بگرد و پیدا کن!

موضوع: درک رابطه سازگاری‌های بدن جانوران با محل زندگی و تغذیه

خلاصه فعالیت: توضیح مختصری درباره سازگاری بدن جانوران با محل زندگی و تغذیه آن‌ها داده می‌شود. سپس دانش‌آموزان به سه گروه تقسیم شده و کارتهایی با تصویر اندام‌های مختلف جانوران در اختیارشان قرار می‌گیرد. هر گروه ماموریت دارد که یک جانور را بسازد.

۵. ماموریت نجات

موضوع: آشنایی با عوامل تهدید گونه‌ها که منجر به انقراض آن‌ها می‌شود
خلاصه فعالیت: دانش‌آموزان به پنج گروه تقسیم می‌شوند. یک دسته کارت مربوط به یک گونه در حال انقراض ایران در اختیار هر گروه قرار می‌گیرد. دانش‌آموزان ماموریت دارند عوامل زیستی با تاثیر مثبت بر زندگی گونه را از عوامل تهدید با تاثیر منفی جدا کنند. در انتها کارت‌های هر گروه به بحث و تحلیل جمعی گذاشته می‌شود.

۶. فضا برای گونه‌ها

موضوع: مشکل قطعه قطعه شدن زیستگاه‌ها
خلاصه فعالیت: طبق سناریوهایی چند مرحله بازی دویدنی انجام می‌شود. برخی از دانش‌آموزان نقش پرنده‌ها و مهاجران و برخی نقش عوامل تهدید را دارند. در انتهای هر مرحله یافته‌ها و برداشته‌های دانش‌آموزان به بحث و تحلیل گذاشته می‌شود.

۷. ایران، دنیا، چند چند؟!

موضوع: رابطه تنوع زیستی و تنوع اقلیمی، ناهمواری و پوشش گیاهی
خلاصه فعالیت: در چندین مرحله آمار تنوع گونه‌ای در ایران و منطقه‌ای در دنیا مقایسه می‌شود. دانش‌آموزان در رابطه با عوامل تاثیرگذار بر تنوع گونه‌ای گفتگو می‌کنند. در گفتگوها از نقشه، تصاویر مرتبط و فیلم کمک گرفته می‌شود.

۸. آسمان ایران، آسمان جهان

موضوع: عوامل موثر بر آلودگی هوا در شهرهای بزرگ
خلاصه فعالیت: دانش‌آموزان به سه گروه (سه شهر) تقسیم می‌شوند. گروه‌ها به عوامل موثر در ایجاد آلودگی هوا فکر می‌کنند و سپس به بررسی این عوامل در شهر مربوط به خود و مقایسه آن با دو شهر دیگر می‌پردازند. در انتها درباره ریشه‌های آلودگی هوای تهران گفتگو می‌شود.

نشانی دفتر:

تهران، خیابان کارگر شمالی، روبروی بیمارستان قلب، خیابان

شکراله، پلاک ۱۳۴، طبقه دوم، واحد ۵

تلفکس:

۰۲۱-۸۸۰۰۵۹۲۶

education@wildlife.ir / www.wildlife.ir

انجمن یوزپلنگ ایرانی یک مؤسسه غیردولتی زیست محیطی، مستقل و غیرانتفاعی فعال است که از مرداد ماه سال ۱۳۸۰ با شماره ثبت ۱۳۶۴۰ به صورت رسمی فعالیت خود را آغاز نموده است. محل دفتر مرکزی این انجمن در تهران و حوزه فعالیت آن در سرتاسر کشور است. انجمن به همکاری با سایر نهادهای فعال در زمینه حیات وحش در سطح بین‌الملل نیز می‌پردازد. بخش آموزش و ظرفیت‌سازی انجمن یوزپلنگ ایرانی با هدف آگاه‌سازی، حساس‌سازی و ظرفیت‌سازی با موضوع تنوع زیستی (با تاکید بر گوشتخواران) فعالیت می‌کند و چشم‌انداز خود را تلاش برای رسیدن به حیات پایدار می‌داند. این بخش با ساخت و تولید ابزارهای آموزشی، اجرای پروژه‌های آموزشی، اجرای پروژه‌های ظرفیت‌سازی، انتشار مقالات آموزشی در رسانه‌های مطبوعاتی یا مشارکت در تولید برنامه‌های رسانه‌های جمعی و مشارکت در کمپین‌های (کارزار) ترویجی در راستای اهداف خود تلاش می‌کند. بهره‌مندان فعالیت‌های این بخش، موسسات، سازمان‌ها و صنایع مرتبط دولتی، سازمان‌ها، شرکت‌ها و صنایع خصوصی، گروه‌های غیردولتی مردمی، گروه‌های مختلف اجتماعی و ساکنین روستاها و شهرهای مرتبط در ایران هستند.